

Μάθημα 4**Πώς τα πήγαμε - ποιο είναι το σχέδιο;**

Οι μαθητές στοχάζονται πάνω στις δράσεις τους και αποφασίζουν πώς θα συνεχίσουν

Μαθησιακοί στόχοι	Σε αυτή την ενότητα, οι μαθητές εναλλάσσουν τις προοπτικές τους προκειμένου να κατανοήσουν τι σημαίνει ανάληψη ευθύνης σε άλλες θέσεις. Αυτό το βήμα βοηθά στην καλύτερη κατανόηση της δημοκρατικής συμμετοχικότητας.
Εργασίες μαθητών	Οι μαθητές μεταφέρουν τις εμπειρίες που απέκτησαν δουλεύοντας σε μικρές ομάδες, σε άλλες περιπτώσεις.
Υλικά	Φυλλάδιο.
Μέθοδοι	Συζήτηση σε ολομέλεια, ομαδική εργασία.

Περιγραφή του μαθήματος

Το τέταρτο μάθημα μπορεί να λειτουργήσει ως ανακεφαλαίωση της Ενότητας 4, αλλά αν το κρίνει σκόπιμο ο/η εκπαιδευτικός μπορεί σε αυτό το στάδιο να ξεκινήσει πρακτική εργασία. Όπως ήδη αναφέρθηκε, η πρακτική εργασία μπορεί να γίνει με μικρές ομάδες ή με το σύνολο της τάξης, ή μπορεί να είναι ένα project.

Το μάθημα θα αρχίσει με τον ίδιο τρόπο όπως στο μάθημα 1. Οι μαθητές σε κύκλο θα αναλογιστούν τι έμαθαν στα προηγούμενα μαθήματα.

Μπορούν να ξεκινήσουν παρουσιάζοντας τα αποτελέσματα της έρευνάς τους:

- Τι επιτεύχθηκε;
- Τι δεν πήγε καλά;
- Τι άλλαξε ή βελτιώθηκε;
- Τι σημαίνει ανάληψη ευθύνης σε οικολογικά project;
- Είμαι έτοιμος να αναλάβω την ευθύνη για κάτι που “δεν είναι δικό μου λάθος”;
- Πώς βλέπω τον εαυτό μου;
- Τι με απογοήτευσε; Τι μου έδωσε χαρά;

Η εμπειρία δείχνει ότι οι μαθητές μπορούν να σκεφτούν πιο αποτελεσματικά για αυτά που πέτυχαν όταν χρησιμοποιείται ο “οικολογικός τοίχος”, ο οποίος δημιουργήθηκε και χρησιμοποιήθηκε και σε άλλα μαθήματα αυτής της ενότητας.

Κατά τη συζήτηση θα φανεί η σπουδαιότητα της “ανάληψης ευθύνης” σε μια λειτουργική κοινότητα. Οι επόμενες ερωτήσεις μπορούν να δημιουργήσουν κίνητρα για συζήτηση:

- Τι είδη κοινοτήτων υπάρχουν;
- Ποιος αναλαμβάνει τον κάθε ρόλο;
- Πώς αυτό λειτουργεί σε ένα κράτος;
- Τι γνωρίζουμε για τη δημοκρατία και τη λειτουργία της;
- Τι καταλαβαίνετε από το παρακάτω απόσπασμα του John F. Kennedy: “Πρώτα όχι τι μπορεί να κάνει η χώρα σου για σένα – αλλά τι μπορείς να κάνεις εσύ για τη χώρα σου”;

Αν και αρκετές φορές οι αναλογίες αποδεικνύονται προβληματικές, ίσως σε αυτό το επίπεδο να έχει ενδιαφέρον να ενθαρρυνθούν οι μαθητές να σκεφτούν πιο πολυσύνθετα. Ωστόσο, δεν είναι απαραίτητο να καταλήξουν σε οριστικά συμπεράσματα. Το σημαντικό είναι να σκεφτούν με πιο περίπλοκους τρόπους και αυτή η διαδικασία μπορεί να συνεχιστεί και σε επόμενες ενότητες.

Οι μαθητές (σε μικρές ομάδες) μπορούν να καταγράψουν τις εμπειρίες τους:

Αναλαμβάνουμε ευθύνες, μοιραζόμαστε ευθύνες		
Παράδειγμα: οικολογία		
Τόπος/κατάσταση	Τι είδος ευθύνης έχει ο καθένας;	
Τάξη	Εκπαιδευτικός	Μαθητής
Σχολείο	Διευθυντής	Εκπαιδευτικός/μαθητής
Πολιτεία	Αρχηγός κράτους	Πολίτες
;		

Οι μαθητές θα πρέπει να σκεφτούν τι ευθύνη αναλαμβάνεται σε κάθε περίπτωση.

Μέσα στο χρονοδιάγραμμα που θα έχει οριστεί, ένα μέλος της ομάδας θα παρουσιάσει τα αποτελέσματα των σκέψεων όλης της ομάδας. Κατά την τελική συζήτηση, ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να βεβαιωθεί ότι υπάρχει παραλληλισμός μεταξύ των εμπειριών στην τάξη και των καταστάσεων που περιέγραψαν οι μαθητές. Πρέπει επίσης να γίνει κατανοητό ότι υπάρχουν περιορισμοί.

Τελικά, ένας “φακός” (όταν κάθε μαθητής λέει μια πρόταση) μπορεί να δείξει τι έμαθαν οι μαθητές σε αυτή την ενότητα, για παράδειγμα:

“Εξήγησε με μια φράση τι ήταν πιο σημαντικό πράγμα στην ενότητα ‘ανάληψη ευθύνης’”.

Οι μαθητές θα πρέπει να έχουν στη διάθεσή τους μερικά λεπτά για να σκεφθούν τι θέλουν να πουν, και θα πρέπει να διατυπώσουν την άποψή τους ακόμα και αν κάποιος άλλος έχει πει το ίδιο πράγμα ή κάτι παρόμοιο. Ο/η εκπαιδευτικός θα πρέπει επίσης να πάρει μέρος στην άσκηση. Ο/η εκπαιδευτικός πρέπει να ευχαριστήσει τους μαθητές για την ενεργητική τους συμμετοχή αλλά δεν πρέπει να σχολιάσει τις απόψεις τους.